

VII

В недолі, кажуть, звільна час минає,
Та швидко місяць проминув в недолі
Цареві Гарісчандрі. Пилом вкритий,
Від сонця обгорілий, у одежі
З кори, з дитятем хорим на руках,
З дружиною, прибитою нещастям,
І голодом, і недостатком, він
Помалу наближався перед брами
Преславної столиці бога Сіви,
Варанасі. А в брамі, глянь, уже
Мучитель невмолимий, Вісвамітра,
Стоїть, його приходу дожидає.
Побачивши його, вклонився низько
Цар Гарісчандра, честь йому віддав,
А потім так промовив до аскета:

Г а р і с ч а н д р а

Поклін тобі, святих усіх оздобо!
Ось я на розказ твій явився тут.
Скажи, тобі чого від нас потрібно?

В і с в а м і т р а

На царську жертву грошевий дарунок
Ти обіцяв мені. По нього я
Прийшов і надіюсь, що ти додержиш
Обіцянки й не схочеш, щоб спалило
Тебе моє страшенне прокляття.

Г а р і с ч а н д р а

Спаси мене від нього, світлий боже!
Та як мені твою сповнити волю,
Я й сам не знаю. Все тобі віддавши,
Я сам лишився бідний. Всю надію
Я покладав на княжую сім'ю
Моеї жінки. В край її батьків
І роду славного я й обернувся,
Покинувши косальський рідний край.
Та горе нам! У братобійчім бої
Погиб весь рід її. Міста, і села,
Й палати їх понищені, маетки
Сплюндровані, і не зівстав ніхто,
Хто б нам, убогим жебракам, подав
Хоч ложку страви. З того краю сліз,
І попелу, й руїни, де й свою
Надію поховали, ми ідемо
Отсе. Роби тепер, що хочеш з нами,
А скарбу золотого в нас нема.

В і с в а м і т р а

Не хочу знать ні вас, ні ваших глупих
Надій! А що обіцяно було,
Те мусить бути мені. Коли ж не буде,
То мій проклин упаде на всіх вас.

Г а р і с ч а н д р а

О стій, о стій, не проклинай нас, отче,
Чи бач, ще місяць не минув цілий,
Ще на полудні сонце, ще півдня
Зістало нам! До вечора зажди!

В і с в а м і т р а

До вечора зажду ще, так годиться.
Та знай, коли до вечора не буде

Твій дар у мене, будеш ти проклятий
І згинеш з тілом разом і з душею
На віки вічні!

І пішов аскет,
А цар остав в тривозі і в задумі.
На камені під брамою усівши,
Схиливши голову, зціпивши губи,
Важку думу думав Гарісчандра.